

NR 10 2 december 2005

FINLANDS

SYNSKADADE

Finlandssvensk strategi under arbete

Projekt och jubelår präglar nästa år

Läs om synskadade barn i Kosovo och Karelen

– Med i tidningen är två bilagor från Celia-biblioteket! –

FINLANDS SYNSKADADE

FINLANDS SYNSKADADE

är medlemstidning för Förbundet Finlands Svenska Synskadade. Tidningen utkommer med tio nummer per år i storstil, punktskrift, och i elektronisk version, se www.fss.fi/fs.html. På kassett utkommer tidningen integrerad i tidningen Medlemsbandet. Du kan också beställa tidningen som e-postbilaga. 2005 är tidningens 94:e årgång och den omfattar tio nummer. Nummer ett 2006 utkommer den 1 februari, manusstopp den 10 januari och årets andra nummer får du den 1 mars, manusstopp den 7 februari.

Utgivare

Förbundet Finlands Svenska Synskadade rf
Nylandsgatan 25 A 6, 00120 Helsingfors
Tfn växel 09-6962 300

Chefredaktör Sergius Colliander
tfn 09-6962 3017, fax 680 2064
e-post: sergius.colliander@fss.fi

Meddelanden mottas av chefredaktören
Betalda annonser mottas dessutom av
Hans Åhman, tfn 0500 604679, e-post
tuvi@sci.fi

Prenumerationer och adressändringar
Susanna Antell, tfn 09-6962 3010, e-post
susanna.antell@fss.fi

Redaktionen ansvarar inte för insänt, ej
beställt material.
Skribenternas åsikter sammanfaller inte
nödvändigtvis med FSS ståndpunkt.
Det är fritt att använda material ur tidningen,
men vänligen ange källan.

ISSN 0789-5739

Näkövammaisten Keskusliiton kirjapaino,
Helsingfors 2005

Pärmbild: FSS höstmöte innebar inte bara
förhandlingar. Här är Arto Vanhanen i farten
som sångsolist under desserten: Kotkas ros
var bravurnumret. – Foto SC

INNEHÅLL NR 10 2005

Ledaren av Sergius Colliander När och fjärran	3
Inför julen: De vågade och vann av Gita Lindgren	4
En finlandssvensk handikappolitisk strategi – behövs den? av Mari Jensén	5
Hasse fick företagarnas gögsta utmärkelse	6
FSS höstmöte i Björneborg	7
Synskadad i Kosovo – Solveig Sjöstedt delar med sig av sina intryck	13
Synskadade barn i Karelen får en bättre start av Päivi Tiihonen	16
Minoritetsställningen förenar – Kenneth Ekholm rapporterar	18
Mörklagda kokkar i aktion av Sune Huldin	19
Cecilia har börjat på FSS	20
Välbesökt hjälpmedelsmessa – Bjarne Sandberg rapporterar	21
Sigrún blev magister	22
Gunilla tackar och ser framåt	23
Ett sommarminne av Rut Ekström	24
MEDDELANDEN	
FSS Braille-dag	6
Kurs för unga vuxna synskadade	9
Kom med på daganpassningskurs i Helsingfors	15
FSS kansli håller julstängt	26
Bakpärm: God Jul säger FSS	
Bilagor: Celas Daisynyheter och Celas kassettboksnyheter	

När och fjärran

Sergius Colliander

Att mentalt förflytta sig, att leva sig in i varierande förhållanden och mänskors olika livssituationer är på många sätt positivt. Det faller sig naturligtast om det är något specifikt man kan uppleva som en förenande länk. När man tänker sig mera in i saken visar det sig inte sällan att det finns en hel rad förenande faktorer.

I detta nummer av tidningen kan vi läsa om unga synskadade i Kosovo och i ryska Karelen. Det är lätt att bli varse olikheterna och klart att de omständigheter som här möter är milsvitt annorlunda än våra hemvåna. Men hur lätt är det ändå inte att känna sympati när man tänker på den uthållighet, energi och uppfinningsrikedom som får komma till uttryck! Samtidigt måste vi inse att det också finns trötthet, uppgivenhet och missmod att tampas med.

På ett annat ställe i tidningen får vi läsa om Sverigefinska synskadeförbundet. Här finns flera beröringspunkter: det känns gott att veta att våra synskadade kamrater i en språklig minoritet i vårt västra grannland funnit varandra. Det verkar uppenbart att man känner en spontan och stark samhörighet och att man genom att organisera sig funnit ett sätt att ge utlopp åt detta.

Samma samhörighetskänsla besjälade säkert de blinda och synskadade som för

sex decennier sedan beslutade grunda en förening av svenska synskadade i Finland. I FSS verksamhetsplan för nästa år ingår flera evenemang som anknyter till jubileet. Man avser också att låta hela året präglas av en stärkt närvaro i det offentliga rummet. En förhoppning är att fler svenska synskadade ska finna vägen till samhörighet.

FSS är en del av den finlandssvenska handikappgemenskapen. Till höstens höjdpunkter hörde en representativ samling av personer som vill göra en insats för sammanhållning och samarbete bland personer med funktionshinder och svenska som modersmål i vårt land. När det gäller den här gruppen är det inte svårt att finna olikheter, ibland till och med motstridiga målsättningar. Men om man ”skrapar lite på ytan” inser man hur mycket i själva livssituationen och i villkoren för att nå bra livskvalitet som förenar. Tillsammans kan vi bättre än enskilt arbeta för att samhället tar funktionshindrades rättigheter som något som har praktiska konsekvenser. Därför är det bra att man på FSS initiativ nu arbetar på att skapa ett forum som förenar funktionshindrades företrädare och politiker på riksplanet och inom det kommunala.

Viljan att mentalt förflytta sig, att förstå och känna för utsatta grupper när och fjärran ger lyft åt var och en av oss och genom oss våra organisationer och samhället.

INFÖR JULEN

De vågade och vann

Gita Lindgren

Läs julevangeliet ur Lukas 2:1–20

Vi känner oss så trygga i vårt eget hem. Där finns alla saker på sina välkända platser, där är det lätt att reda sej själv. Vi behärskar vår omgivning, vi är inte utlämnade till att söka hjälp hos andra. Många gånger är det så skönt och tryggt hemma, att vi drar oss för att söka oss ut i omvärlden. Möjligen då i våra likars sällskap, det känns bättre än tillsammans med alldeles främmande människor, som inte känner oss och våra behov.

Och jag tänker på människorna i julevangeliet. De som vågade kasta sej ut i det okända. Maria var väldigt ung, antagligen 13-14 år, när ängeln kom till henne och sa att Gud hade ett uppdrag åt henne. Hon skulle föda Guds son. Det var ett svårt uppdrag för en ung flicka. Ett uppdrag som till och med kunde innebära döden. Ändå tvekade hon inte. Hon sa: Jag är Herrens tjänarinna. Må det ske med mig som du har sagt.

Nu var hon på väg mot Betlehem tillsammans med Josef, som hon var förlovad med. Han som var lika modig. Tog henne till sej fast hon väntade ett barn som inte var hans. Han kunde ha valt att låta stena henne i stället. Det var straffet för en som inte höll sej till sin trolovade. Men Josef älskade Maria och han trodde på ängelns ord att det var Guds son hon väntade. Ängeln som i drömmen hade kommit också till Josef.

Färden upp till Betlehem var lång och tung. Maria måste lämna sin familj och släkt i

Nasaret, fast hon säkert hade behövt stöd och hjälp av dem, nu när barnet snart skulle födas. Ändå vågade hon lita på Josef och följa honom till skattskrivningen.

Men i Betlehem mötte motgångar. Det fanns inte plats i något härbärke, alla var redan överfulla. Och nu signalerade barnet att det var på väg. De blev hänvisade till ett stall. Där, i ensamheten, födde Maria sin son, lindade honom som man gjorde med späda barn, och lade honom i en krubba. Maria var modig och stark, hon klarade sej fast omständigheterna var svåra.

Allt gick bra, och glada överraskningar väntade. De fick besök av herdar som berättade om de lysande änglarna som sjöng till Guds ära om detta lilla barn. Maria tog herdarnas ord till sitt hjärta och tänkte mycket på dem.

Framtiden blev ändå inte alltid lätt för Maria och Josef. De måste fly till Egypten och bo där tills den onde kung Herodes var död, han som ville ta pojkens liv. Långt senare kom också den dag, då Maria stod vid foten av sin sons kors. Det var den allra tyngsta dagen, men den följdes av den ljusaste: Jesus steg upp ur graven som den första av många.

För oss alla växlar livet mellan ljus och mörker. När det verkar genommörkt är det svårt att tro på att ljuset finns där någonstans i

alla fall. Att det en dag kommer att bryta igenom. Kanske hjälper det lite, om vi då tänker på personer som Josef och särskilt Maria. Hur de vågade ta emot viktiga uppdrag trots allt, hur de vågade bege sej ut i en otrygg värld. Hur de red ut stormarna.

Vi behöver också fatta mod och stiga upp från vår soffa och bege oss ut i världen. Nu är ljusets och julens tid. Kanske därute finns någon som behöver just dej som ett ljus i sitt mörker.

En finlandssvensk handikappolitisk strategi – behövs den?

Mari Jensén

Ett sextotal personer som representerar olika finlandssvenska handikapporganisationer samlades i november till "generalförsamling" i riksdagshusets auditorium. Syftet med samlingen var att utgöra en plattform för information och påverkan.

Stefan Mutanen, VD för Folkhälsan, inledde seminariet bland annat med att ta upp reformen av kommun- och servicestrukturen.

– Jag är rädd att vi kanske redan missat en chans att tycka till om reformen, sa han och påpekade att organisationerna producerar 17 procent av socialvården och fem procent av hälsovården och därmed är viktiga att ta i beaktande inför reformen.

Riksdagsledamot **Pehr Löf** poängterade att vi måste arbeta tillsammans för att vara starka, samtidigt som vi inte får jobba isolerat inom Svenskfinland utan behöver gensvar utifrån. Socialdirektör **Ulla-Stina Henricson** och **Mikael Lindholm**, verksamhetsledare för FDUV, lyfte också fram vikten av samverkan. **Stig Kankkonen**, chefredaktör för Kyrkpressen, vidhöll att man måste synas och höras för att överhuvudtaget exis-

tera i dagens informationssamhälle och att nätverken är viktiga.

Olika aktuella frågor dryftades och man konstaterade att den som hamnar i kläm när någon slags serviceform inte fungerar är den enskilda individen. Det konstaterades hur viktigt det skulle vara med ett gemensamt forum för samverkan inom finlandssvenska handikappfrågor. **Kenneth Ekholm**, ordförande för FSS, föreslog att Svenska Finlands Folkting kunde vara ett bra forum för att förena många olika intressen.

Seminariet beslöt att tillsätta en kommitté bestående av riksdagsman Pehr Löf, omsorgsdirektör **Marianne Andersson** från Kårkulla samkommun och generalsekretär **Ulf Gustafsson** från Finlands Svenska Handikappförbund. Kommittén ska utreda om det kunde bildas en arbetsgrupp sammanställd av politiker och representanter för handikapporganisationerna underställd Folktinget. Arbetsgruppens mål skulle vara att utarbeta en gemensam finlandssvensk handikappolitisk linje som på bästa sätt kunde trygga finlandssvenska funktionshindrades behov av tjänster och service på sitt eget modersmål.

Hasse fick företagarnas högsta utmärkelse

(SC) **FSS styrelsemedlem och initiativtagaren till punktskriftskokboken Kokpunkten Hans Åhman har många järn i elden. En viktig plats i hans liv har intagits av att aktivt stöda företagsamheten.**

För närvarande är Hans Åhman ordförande för Företagarna i huvudstadsregionen som den 12 november samlades för att utse Årets företagare. Vid samma tillfälle tilldelades Hans Åhmans företagarnas storkors.

– De tog mig helt på säng, säger Hans Åhman. Först under talets gång fattade jag att det var mig det gällde. Jag blev mycket rörd och tårarna bara trillade när jag gick upp på podiet.

Hans Åhman har varit initiativtagare till att grunda en företagarförening i Grankulla. Han har även aktivt arbetat för svenskans ställning inom företagargenerationen och gjort en insats för att stöda Estlands företagare. Han har också hållit föredrag om hur det går till att klara livsglädjen trots cancer och synskada.

– Synskadade företagare kunde ha nytta av gå samman i andelslag. Då kunde en byråsekreterare sköta papperskriget centralt och företagarna koncentrera sig på det de kan, funderar Hans Åhman som sätter mycket högt värde på den utmärkelse han fått.

MEDDELANDEN

FSS Brailledag 2006

Välkommen att fira FSS Brailledag **lördagen den 21 januari** på Mellis, Fredriksgatan 35 B 10 i Helsingfors med början klockan 10.30. Dagen bjuder på idel höjdpunkter! Här bara några plock ur programmet:

Kokpunkten, kokbok i punktskrift, lanseras och ges ut. Kom och hör hur boken har kommit till, diskutera och ställ frågor. Du kan också köpa boken till specialpris för den dagen.

Mayvor Fridlund-Lintinen och **Ebba Ålander** står för det musikaliska inslaget.

Vem blir årets Brailör? Det högtidliga kröandet sker också under dagens lopp. Och sist men inte minst, **vinnaren i pristävlingen** "Vad vore mitt liv utan punktskrift" utkoras. Du vill väl inte missa denna unika dag?

Vi bjuder på välkomstkaffe och lätt lunch. Resorna ersätts enligt billigaste färdmedel. Ring din anmälan till FSS kansli, tfn 09-6962300 eller Tessa Bamberg, tfn 09-69623024 eller 050-4623181 så fort som möjligt, dock senast fredagen den 13 januari.

För arrangemangen står FSS punktskriftsarbetsgrupp tillsammans med Svenska synskadade i mellersta Nyland.

Hjärtligt välkommen med!

FSS höstmöte i Björneborg

Projekt och jubelår präglar 2006

Sergius Colliander

När förbundsordförande Kenneth Ekholm lät klubban slå tre slag mot presidiebordet tystnade det trevliga sorlet och förväntan fyllde salen. Snäppet under sjuttio röstberättigade mötesdeltagare jämte ledsagare skärpte uppmärksamheten.

Kenneth Ekholm sade bland annat att han kände tillfredsställelse över verksamheten under året. Utvecklingen av FSS har fortsatt, nya medarbetare har anställts och intressanta projekt är i görningen. En lyckad satsning var FSS-mästerskapen i friidrott och boccia i Mariehamn. Det evenemanget planeras bli årligen återkommande. FSS fyller 60 nästa vår och då ordnas bland annat en jubileumsfest den 22 april. Vårmetet avses denna gång klaras av på en dag, den 23 april.

Till mötets ordförande valdes **Arto Vanhanen** från Kotka. Han konstaterade att det är helt spännande sitta inför FSS-medlemmarna efter en tids paus. Han uttryckte en förhoppning om att hemfärden kan ske med gott samvete, med förvisning om att ha bidragit till det nya FSS som hjälper oss att i samhället vara likställda med seende.

Efter parentation och val av mötesfunktionärer övergick mötet till att nominera kandidater för styrelsevalet som skulle förrättas följande dag. Kandidaterna fick också tillfälle att presentera sig på tre minuter.

FSS ordförande Kenneth Ekholm samlar tankarna inför höstmötets öppnande. – Foto SC

Verksamhetsplan och budget

Under behandlingen av styrelsens förslag till verksamhetsplan för 2006 gjordes små justeringar. På förslag av **Ann-Britt Mattbäck** från Edsevö poängterades i texten behovet att ta med anhöriga i rehabiliteringen. Ann-Britt var också initiativtagare till en komplettering i verksamhetsplanen där styrelsen uppmanas utreda möjligheterna till utbildning av syntolkar på svenska för att göra teater bättre tillgänglig för synskadade.

Jarkko Setäläs förslag om att ordna en temadag för seende ungdomar om hur det är att leva som synskadad antogs också.

Arto Vanhanen efterlyste framsteg i strävandena att åter kunna distribuera digitala dagstidningar, speciellt HBL, på svenska. Även denna komplettering godkändes av mötet.

Behandlingen av förbundets budget för 2006 inledde förhandlingarna följande dag. Budgetens slutsumma har ökat anmärkningsvärt mycket, från i runt tal 1,2 miljoner euro till 1,7 miljoner. Det beror till en stor del på två betydande projekt som i huvudsak kommer att finansieras med utomstående medel. De aktuella projekten är distributionen av inlästa dagstidningar via bredband och skapandet av en finlandssvensk tal-syntes. Dessutom har ett testamente tillfallit förbundet, men behandlingen av det kommer att dra ut på tiden så att medlen kan disponeras inkommande år.

Efterhand som den externa finansieringen preciseras sammanställs också förslag till justerad budget som styrelsen framlägger för FSS vårmöte.

På nya poster

Efter att budgeten och verksamhetsplanen godkänts övergick mötet till val av ordförande för perioden 2006-2007. Kenneth Ekholm hade tidigare på hösten meddelat att han inte ställer upp för omval. Mötet hade nominerat **Harold Henriksson** från Pargas och **Gunilla Löfman** från Nagu. I den slutna omröstningen fick Harold 24 röster och Gunilla 43 röster. Mötet hade alltså valt förbundets vice ordförande till förbundsordförande för de kommande två åren.

I sitt tacktal till mötesdeltagarna liknade Gunilla Löfman

Leif Karp blev vald till vice ordförande för FSS. – Foto SC

förbundets förtroendevalda vid en tranplog. Alla är aktivt med men ledarna växlar emellanåt.

– Tillsammans bildar vi en kraftfull plog och riktningen är klar, betonade Gunilla.

Eftersom Gunilla Löfman hade kvar år 2006 av sin vice ordförande-period förrättades fyllnadsval för det resterande året. Mötet nominerade en kandidat med påföljden att **Leif Karp** från Korsholm blev enhälligt vald till FSS vice ordförande för nästa år.

I styrelsen var **Raija Österlund** och Harold Henriksson i tur att avgå. Vid omröstningen blev för perioden 2006–2008 invalda **Bengt Ahlvik** från Jakobstad med 38 röster och Kenneth Ekholm från Helsingfors med 28 röster. De övriga kandidaterna fick röster enligt följande: **Johan Sundholm**, 23, **Bo-Erik Weegar**, 15, och **Jarkko Setälä**, 11.

Vid fyllnadsvalet till den del av Leif Karps mandatperiod i styrelsen som återstår, det vill säga åren 2006 och 2007, fick Johan Sundholm från Helsingfors flest röster, nämligen 30. Bo-Erik Weegar fick 21 och Jarkko Setälä 15 röster.

Eftersom en betydande del av styrelseledamöterna är med i arbetslivet hade styrelsen framlagt ett förslag till medlemsmötet om ersättning till styrelsemedlem för förlorad inkomst på grund av deltagande i de uppdrag respektive person har i enlighet med styrelsens beslut. Det här förslaget godkändes enhälligt. Från tidigare finns medlemsmötesbeslut om ersättning för den tid styrelsens sammanträden upptar.

Avslutningsvis behandlades de två motioner som Norra Österbottens svenska synskadade inlämnat. Den ena gällde utskottens sammansättning som upplevdes som ensidig. Styrelsen utredning upplästes och motionen blev inte antagen av höstmötet. Den

andra motionen gällde eventuell försäljning av FSS lokaler vid Nylandsgatan och Fredriksgatan i Helsingfors. NÖSS styrelse ansåg en försäljning mindre motiverad. Höstmötet antecknade motionen för kännedom och konstaterade att utredningen om att få ändamålsenliga lokaler för förbundets centralkansli fortsätter i enlighet med den godkända verksamhetsplanen.

Mötets ordförande Arto Vanhanen fäste uppmärksamheten vid den sakliga och goda anda under vilken förhandlingarna förts. Förbundsordförande Kenneth Ekholm tackade alla dem som burit ansvar för mötesarrangemangen och själva genomförandet. Modersmålets sång avrundade på ett finstämt sätt FSS höstmöte i Björneborg.

MEDDELANDEN

Kurs för unga vuxna synskadade

Kursplatsen är Synskadades Centralförbund r.f:s verksamhets- och servicecenter Iiris i Östra centrum, Helsingfors. Kursen hålls under tiden 13–18 mars. Anmälningstiden 1–31 januari.

Kursen riktar sig till unga vuxna synskadade. Målsättningen är att stöda deltagarna till ett möjligast självständigt och av andra oberoende liv. I kursen ingår information om olika utbildningsmöjligheter, möjligheter till stöd för anskaffning av olika hjälpmedel samt kartläggning av färdigheter i det dagliga livet. Dessutom information om arbetsmöjligheter för synskadade.

Som bilaga till ansökan bör ett läkarutlåtande bifogas (B-intyg). – För information och anmälan kontakta rehabiliteringshandledare Barbro Dahlberg-Berghäll, telefon 09-6962 3019 eller 050-5612951, eller Pia Nabb 06-317 0515 eller 050 561 2950.

Kursen bekostas av FPA.

Gunilla efter Kenneth

Gunilla Löfman tillträder som förbundsordförande vid årsskiftet efter nuvarande ordförande Kenneth Ekholm som svingat ordförandeklubban i tre år.

– Vi ska nu fortsätta att arbeta för att utveckla rehabiliteringen och att informera om förbundet så att alla synskadade i Svenskfinland känner till att de kan ta del av för-

bundets service och tjänster, säger Gunilla Löfman.

Hon är bosatt i Nagu och är diplomekonom till utbildningen. Gunilla Löfman, 54, har varit medlem i förbundet i tio år och har inom förbundet bland annat verkat som t.f. verksamhetsledare 1999–2000 och suttit i styrelsen sedan 2002.

Bland Gunillas glada gratulanter märktes bland annat VL Marita Tierala. – Foto SC

Bengt och Johan nya i styrelsen

Höstmötet valde in två helt nya medlemmar i FSS styrelse, **Bengt Ahlvik** från Jakobstad och **Johan Sundholm** från Helsingfors. FS ställde "nykomlingarna" några frågor.

Vad vill du speciellt betona i din insats i styrelsearbetet?

Bengt: Först och främst är det intressebevakning och kontakterna utåt. De senaste tiderna har jag också försökt överbrygga hinder som gör att det blir grupperingar. Så gäller det nu att jobba landsomfattande. Jag har alltid haft en stark känsla för dem som lämnas i underläge.

Johan: Medlemsservicen och intressebevakningen är områden jag vill betona. FSS ska synas på rätt sätt!

Vilken anser du vara FSS betydelse för enskilda synskadade?

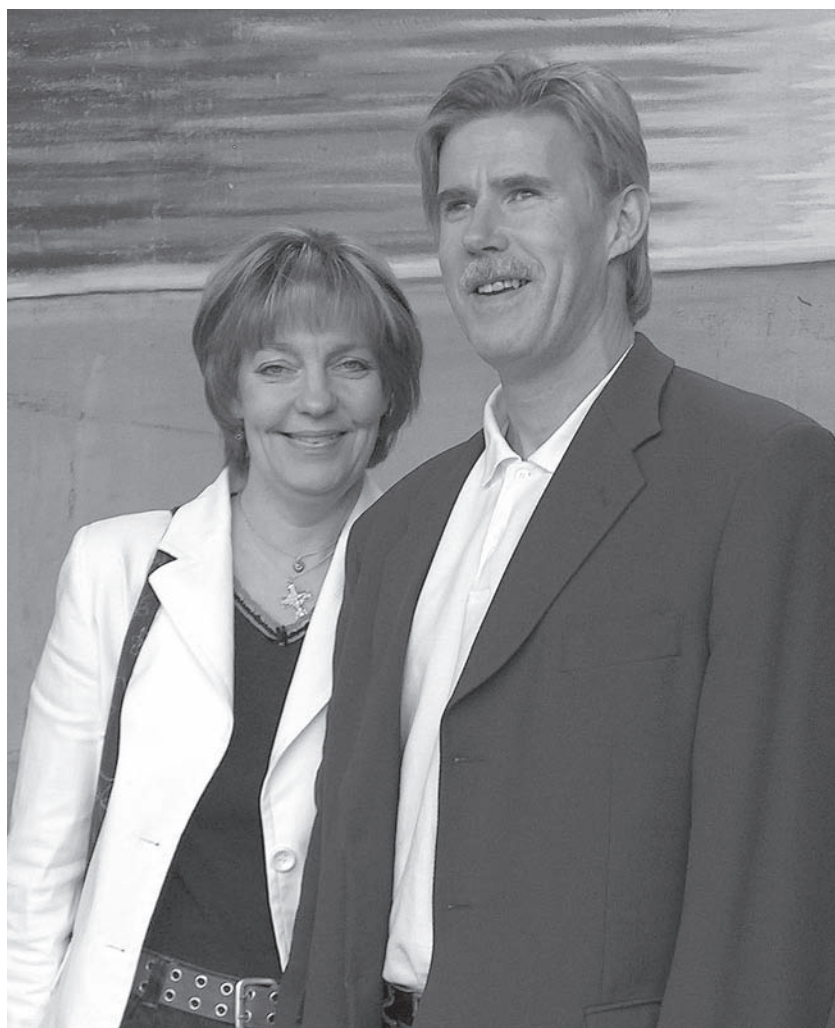
Bengt: Jag tror FSS har jättestor betydelse. Det är ansiktet utåt i kontakter och allt annat. Distriktsföreningarna är en lem i kroppen, FSS är som huvudet på kroppen. I ett tvåspråkigt land är det viktigt att ha en egen identitet, samtidigt som det måste finnas en rättvis fördelning mellan språkgrupperna.

Johan: Jag antar FSS ska vara en språkorganisation, en organisation för finlandssvenska synskadade som står för deras intressen.

Det som finns på det andra inhemska språket ska också finnas på svenska.

Hur borde FSS göra för att få fler medlemmar?

Bengt: Jag måste lägga mej in i vad som redan gjorts. Men det verkar vara svårt för handikappade att själva ta kontakt. Först måste man kanske mogna. Vi måste nå ut till olika grupper. Får man några personer med så får man snart fler. I synnerhet gäller det här unga. Man måste få en verksamhet där unga trivs.

Bengt Ahlvik tillsammans med sambon Margerata Johansson. – Foto SC

Johan: Man borde mera vara i kontakt med rehabiliteringshandledarna i sjukhusdistrikten. Dela ut FSS broschyrer så att sjukhusen inom Svenskfinland kan informera. Kontakterna med Svenska skolan för synskadade är också viktiga. Det gäller att sprida information om FSS verksamhet till skolorna där det finns integrerade elever.

Vad borde man satsa på inom rehabiliteringen?

Bengt: Infobiten är väldigt central. Det finns sånt som man inte får reda på från instanserna. Sen gäller det att skapa förutsättningar i samhället – få omgivningen att anpassas till handikappvänlighet, det är också något som hänger samman med rehabiliteringen, tycker jag.

Johan: Det ordnas en hel del kurser för nysynskadade, men det är väl så att FSS har ganska litet resurser. Man borde koncentrera sig på det som är viktigt i vardagen

och likaså på fysiska och psykiska aspekter när det gäller både dem som varit länge synskadade och dem som nyligen blivit det. Också är det viktigt med rehabilitering för att få människor att hålla sig i arbetslivet trots synskadan.

Bengt Ahlvik, 46, är synsvag genom en olyckshändelse i barndomen. Han har utbildat sig inom fysioterapibranschen vid Arla-institutet i Esbo. Sedan flera år driver han ett fysikaliskt institut i Jakobstad. Bengt har tre vuxna barn. Han är för närvarande vice ordförande för Norra Österbottens svenska synskadade, men det är inte mer än ett par år sedan han började engagera sig i organisationsarbetet.

Johan Sundholm, 20, är synsvag sedan barndomen. Han bedriver som bäst studier i gymnasiet. Johan är ordförande för ungdomsarbetsgruppen inom FSS och är i år

med i utskottet för aktiviteter för ökad självständighet. Han är också engagerad inom den finska synskadeverksamheten på lokal nivå.

Johan Sundholm t h i samspråk med yngre brodern Axel. – Foto SC

Synskadad i Kosovo – en utmaning

Solveig Sjøstedt

Under snart två år har jag haft förmånen att få arbeta i Kosovo. Första gången jag kom hit var min uppgift att utbilda blivande speciallärare i hur man undervisar elever med synskada.

Tur nog anhöll jag om att få besöka skolan för synskadade i Peja i västra Kosovo. Jag kunde konstatera att skolan var relativt välförsedd, men att lärarna inte alltid visste hur de skulle använda det material de hade. Man hade abakusramar – men de var utställda som "museiföremål". De nya datorerna stod uppställda i ett rum – men ingen

använde dem. Under de två dagar jag var där hann jag inte göra så mycket eftersom jag måste undervisa de blivande speciallärarna samtidigt.

Min nya uppgift som inleddes 2004 var sedan betydligt mera omfattande. Förutom speciallärarutbildning fick jag i uppdrag att utbilda specialskolornas rektorer och skoladministratörerna ute i de olika kommunerna.

Min första fråga var naturligtvis huruvida jag skulle utbilda dem enligt gammal modell eller om utbildningen skulle gå ut på överfö-

Skolan i Peja har alla möjligheter att bli ett fungerande resurscentrum, anser Solveig Sjøstedt.

Skolan i Peja är relativt välförsedd. Här är geografi på gång.

ring av eleverna till det allmänna skolsystemet, det vill säga för specialskolor eller för resurscentra. Svaret var givet.

Ett intensivt arbete för att ombilda skolorna har pågått i över ett år. Skolan för synskadade var av naturliga skäl det bästa valet när det gällde att starta ett pilotprojekt. Skolan har idag 67 elever. De flesta av dem har inget tilläggshandikapp och är goda elever, vilket innebär att de kunde vara utmärkta exempel på att elever med synskada kan integreras i det allmänna skolsystemet. I Kosovo behöver man goda exempel eftersom varken föräldrar, lärare eller samhället ännu riktigt har vant sig vid att en person med ett handikapp kan vara en resurs och inte någonting att skämmas över. Jag får allt som oftast höra talas om något man kallar "Balkanmentaliteten"...

Det är intressant att konstatera att den mediakampanj vi haft med anledning av projektet resulterat i att många elever som redan gått integrerade men som inte fått någon form av stöd, uppenbarade sig med sina föräldrar till det första föräldramöte vi höll med anledning av projektet.

Skolan i Peja har alla möjligheter att bli ett fungerande resurscentrum. Vårt eget projekt har vissa möjligheter att stöda skolan finansiellt när det gäller att anskaffa material. Senaste vår fick skolan en talboksstudio vilket innebär att man kan få talböcker producerade i skolan. Man har dessutom en dator med modern punktprinter för bokproduktion.

Många av lärarna i skolan har genomgått den undervisning i specialpedagogik Finland genomfört och dessutom har skolan personer med defektologutbildning (utbildning av lärare för synskadade enligt en tidigare modell som var vanlig i öststaterna). Två av skolans lärare fungerar redan nu som lärarutbildare vilket innebär att de kan fungera som reselärare i det nya systemet. För dem skulle det dessutom vara bättre eftersom den yrkesbeskrivningen innebär att utbildningen sker under normal arbetstid och inte som här enbart under veckosluten.

Det finns naturligtvis många hinder som gör det svårt att integrera personer med vissa handikapp i samhället. Ett par frustrerande hinder är gatorna och vägarna som är i ett erbarnligt skick så snart man kommer

bort från huvudvägarna. Groparna i trottoaren, avsaknaden av trottoarer, fantasifullt utplacerade trafikmärken, bilar parkerade överallt, gör att en person i rullstol eller en person med synskada har verkliga svårigheter att ta sig fram. Och trafiken! Bilisterna äger gatorna. Trots ljus – och nyuppsatta ljudfyrrar! – är det verkligen riskabelt att gå över gatan oberoende av gröna ljus och skyddsvägar.

Ett annat problem man har i Kosovo är svårigheten att samarbeta och lämna över ledarskap. Det här innebär att man har tre olika synskadeorganisationer i Kosovo. Jag har förstått att organisationen i Prizren är den "rikaste och vackraste". Organisationen i Peja har verkligen god kontakt med skolan där, vilket glädjer mig mycket. Man får utnyttja både den kunskap och de utrymmen skolan har för delar av verksamheten. Den organisation som har det svårast är den i Pristina. De har brist på precis allt, men försöker arrangera sin verksamhet trots det.

Som en del av resurscenterverksamheten i Kosovo kommer alla rektorer vid specialskolorna att göra ett veckolångt studiebesök i Finland. Jag hoppas att de skall få en bild av hur verksamheten är ordnad hos oss. Vi hinner tyvärr inte besöka de olika organisationerna, men däremot kommer vi att besöka Arlainstitutet, Jyväskyläns näkövamaisten koulu och Svenska skolan för synskadade förutom Folkhälsan, Haukarannan koulu i Jyväskylä och Mäntykankaan koulu i Jyväskylä. Jag hoppas att de får med sig många goda minnen från Finland och att det ger dem en extra kick att genomföra resurscenterverksamheten i Kosovo.

Jag kommer att sakna Kosovo då jag återvänder till Finland i december. Det är sällan man träffar människor med en så intensiv önskan att fortbilda sig och planera för sin framtid som här. Trots att framtiden ännu är oviss, lönerna är löjligt låga, och bomber

smäller i knutarna med jämna mellanrum är Kosovo ett framtidsområde. Lärarna har goda teoretiska kunskaper. De vet bara inte alltid hur de skall omsätta dem i praktiken. De är inte längre toppstyrda, de får tänka själv. Jag hoppas att det arbete Finland gjort där skall ge dem modet att göra det.

MEDDELANDEN

Kom med på daganpassningskurs i Helsingfors

Plats: Tian, Fredriksgatan 35 B 10 Tid: start i medlet av mars 2006, kursdagar tio, mellan klockan 13 och 16 (1–2 gånger i veckan) Ansökningstiden utgår den 15 januari. Kursen riktar sig till nysynskadade eller personer vars syn försämrats avsevärt eller personer som aldrig genomgått motsvarande kurs trots att de länge varit synskadade och som vill få information på sin egen hemort. Kursens målsättning är att ge deltagarna kunskaper och färdigheter att leva ett självständigt liv trots synskadan. Kursen innefattar bl a föreläsningar, information samt praktiska övningar och presentation av olika hjälpmedel som underlättar i vardagen. Kursen tar också upp deltagarnas egna tankar och utmaningar i och utanför hemmet. För närmare information och anmälan kontakta rehabiliteringshandledarna Monica Andersson, telefon 040-5113345, eller distriktssekreterare Jessika Luther på Tian, telefon 09-6121779.

Kursen arrangeras av Förbundet Finlands Svenska Synskadade i samarbete med Svenska synskadade i mellersta Nyland och är avgiftsfri för deltagarna.

Synskadade barn i Karelen får en bättre start

Päivi Tiihonen, översättning Magnus Nyström

I Karelska republiken håller man på att utveckla ett rehabiliteringssystem för synskadade barn. Familjerna står inte längre ensamma med sina problem, även om man inte vet hur det går med finansieringen av verksamheten i fortsättningen.

– Ingen förstår mig ... Jag skulle vilja göra det ena och det andra själv, men mamma hjälper alltid till, funderar många synskadade barn som bor i Karelen.

Man granskade livet speciellt från barnets horisont då man i september på ett seminarium i Petrozavodsk utvärderade Synskadades Centralförbunds och Karelska blindföreningens samarbetsprojekt. Arbetet med att hjälpa synskadade barn under

skolåldern inleddes år 2000. Finansieringen har erhållits från finska utrikesministeriets medel för bistånd i närområdena.

Före projektet var de blinda barnen utan stöd. Ordföranden för blindföreningen i Petrozavodsk, **Marina Petjonkina**, hade lagt märke till föräldrarnas rådvillhet: var skall vi få handledning när man även till specialdaghemmen bara tar sådana som har problem med ned-satt syn? År 1999 fanns det bara två blinda elever i i skolan för synskadade, fastän den betjänar utöver Karelska republiken även hela norra delen av Nordvästra Ryssland.

Man kan ansluta sig till blindföreningen först som 18-åring. Det oaktat har Marina Petjonkina som projektkoordinator tagit sig an föräldrarnas problem.

*Förskolelever vid skolan för synskadade i Karelska republiken.
– Foto Riitta Laakso*

Viktiga familjeläger

Det årliga familjelägret under sommaren har varit det viktigaste evenemanget inom projektet.

– Vi har lärt oss att handleda blinda barn. Det har varit nyttigt att bli bekant med de finländska arbetsmetoderna. Vi har fått information av föräldrarna och de av oss, anser de som arbetat på lägren.

På de tre första lägren var två finska rehabiliteringshandledare för barn med. Under de senaste åren har lägren genomförts med karelska krafter. Vid sidan av speciallärare har bl a en ögonläkare, barnneurolog och psykolog arbetat på lägren. Mellan lägren har man gjort hembesök i olika delar av Karelen, man har uppsökt synskadade barns familjer om vilka myndigheterna ofta har en bristfällig kännedom.

– Det är underligt hur vi på fem dagar fått så mycket oumbärlig kunskap, som vi inte fått under hela den tid som barnets synskada varit en del av vårt liv, skriver föräldrarna i sin lägerrespons.

Alla familjemedlemmar har kunnat komma på läger. Det är någonting alldeles nytt i Karelen. För några år har det lokala socialministeriet beviljat medel för barnens utgifter. Då tjänstemännen byts ut ofta har de haft svårt att förstå att sommardagarna vid stranden av en sjö inte varit någon semester utan fullvärdigt arbete, på vars basis man gör upp planer för att utveckla barnens färdigheter.

Blindföreningen har ingen officiell rätt att producera rehabiliteringstjänster och få fortgående statlig finansiering för dem. Men man har börjat sätta värde på föreningens erfarenhet av projektet. Projektkoordinatören blir inbjuden till seminarier både i Petrozavodsk och på annat håll i Ryssland för att berätta om arbetet med synskadade barn.

Stöd åt förskolebarn och föräldrar

Förskoleundervisningen vid skolan för synskadade i Karelska republiken har utvecklats med projektmedel. Förskolebarnen, av vilka de yngsta är fyra år, håller till i reparerade och vackert inredda och utrustade utrymmen. Man har skaffat läromedel till skolan och en del av lärarna och den övriga personalen har deltagit i såväl familjeläger som de seminarier som arrangerats under projekttiden. Skolans dörrar har börjat öppna sig även för blinda barn, vilkas utveckling blivit fördröjd på grund av utebliven eller bristfällig rehabilitering.

Familjelägren har fått föräldrarna att inse att de inte är ensamma med sina problem. Det har grundats en förening för föräldrar till synskadade barn i Karelen. I början har den fått stöd med projektmedel. Man har berättat för föräldrarna i Karelen om Stöd till synskadade barn rf:s verksamhet, då familjer från Finland har besökt Petrozavodsk.

Vi blickar framåt

Barnens föräldrar deltog under hösten i ett utvärderingsseminarium tillsammans med projektarbetarna och tjänstemännen. Ledare var projektkonsult **Paul Silfverberg**. I samband med grupparbetena redogjorde han för principerna för projektverksamheten. Många framhöll att man inom rehabiliteringen av synskadade barn borde förena resurserna hos social- och undervisningsmyndigheterna.

Det finns rehabiliteringscenter för handikappade barn i Karelen men handledning av blinda är främmande för personalen vid dessa. De personer som deltagit i de kurser som hållits under projekttiden har lämnat rehabiliteringscentren då lönerna är mycket små.

– Alla barn borde få undervisning, sade avdelningschef **Galina Grigorjeva**. Tack vare

hennes hölls seminariet på Karelska republikens undervisningsministerium.

I Ryssland finns det inga stadganden om specialundervisning, och det beviljas inga medel för att uppgöra individuella rehabiliteringsplaner. Det finns 613 barn i Karelens som överhuvudtaget inte får någon undervisning alls.

Om inte samarbetet med Finland fortsätter är framtiden för familjelägren i vågskålen. För de närmaste två åren har man planerat att utbilda instruktörer för mobility och dagliga sysslor. Om vita käppen och sysslorna i köket blir bekanta för synskadade barn, har de allt bättre möjligheter att röja sin väg mot ett självständigt liv.

Minoritetsställningen förenar

Kenneth Ekholm

Sverigefinska Synskadeförbundet höll höstmöte i Karlskoga 21–23 oktober. FSS förbundsordförande Kenneth Ekholm deltog som inbjuden gäst. Under mötet gavs han tillfälle att berätta om FSS verksamhet.

Sverigefinska Synskadeförbundets ordförande **Antero Viitasalo** berättade att organisationen grundats för tolv år sedan och nu har 750 medlemmar. Verksamheten är riksomfattande men koncentreras speciellt till orter där det bor finskspråkiga personer. Organisationen har tre distrikt och ett stort antal lokalföreningar.

Verksamheten försiggår i huvudsak inom lokalföreningarna och kan handla om allt från dans till punktskrift, variationen är stor.

Årligen hålls två stormöten, ett på våren och ett på hösten. Deltagarantalet brukar vara kring åttio. Mötena är väldigt populära – programmet är mångsidigt med sketcher och musik och annat, inte bara mötesförhandlingar.

Samarbete har diskuterats och båda förbunden ser positivt på det. Organisationerna är ungefär lika stora och båda representerar synskadade inom en språklig minoritet i sitt land. Antero Viitasalo framhåller att samarbetet befrämjas av att nästan alla inom Sverigefinska förbundet kan svenska och nästan alla finlandssvenskar kan finska.

Leder lika stora förbund – ordförandena Antero Viitasalo och Kenneth Ekholm. – Foto Linda Ekholm

Mörklagda kockar i aktion

Sune Huldin

Arbetet med kokboken för synskadade som FS rapporterat om tidigare i höst är inne på slutrakan. Kokpunkten som boken heter publiceras i punktskrift den 21 januari i Helsingfors på FSS Braille-dag.

Men förarbetet har inneburit många olika faser. En av dem har varit att i praktiken kolla upp hur det går att utan synens hjälp tillreda de recept boken ska innehålla. Här jobbade seende och synskadade kockar ihop.

– Här kokar vi ris och en gös i kokosmjölk, soja och ostronsås och annat gott. Det blir en orientalisk fisk av det när det kokat upp och puttrat på en stund, säger **Curre Ringvall**, en av Gillekockarna som är med om att sammanställa recepten. Jag har ålderdomsynskada, det vill säga simuleringsglasögon som gör att man inte ser någonting rakt fram och dåligt åt sidorna. Jag

ser bara runt kanterna, men det är också suddigt.

Hur låter lasagne med äppel och kokt coca-cola? Eller varför inte whisky-broiler eller annat intressant? Det här kan man lära sig tillreda när kokboken kommer ut.

Testprojektet omfattade tre kockningstillfällen i ett undervisningskök i Helsingfors. Förutom mörklagda kockar deltog också tre blinda och tre synsvaga matglada personer. Med ledning av erfarenheterna har recepten gått igenom och modifierats för att nå bästa möjliga resultat.

– Idén att samlas och koka ihop recept och maträtter tillsammans med Gillekockarna var utmärkt. Och att få en kokbok i punkt på svenska som motsvarar nutida matvanor är väldigt bra. Rätterna som kommer i boken verkar mycket intressanta, säger **Kenneth**

Koncentrationen är hög. Här är det Sune Huldin och Bo Belfrage som är i farten.

Ekholm. Det gick förvånansvärt bra att jobba ihop med mörklägda seende – inga större problem för min del. Ingen skar sig så särskilt, vi hittade de saker vi skulle och inte trillade det alltför mycket mat på golvet heller.

Kenneth Ekholm föreslår att man i distriktsföreningarna kunde ta upp den här idén. Det var helt enkelt roligt, tycker han.

Kokboken görs i plast och den kan alltså läsas med diverse ingredienser på händerna. Efteråt kan man tvätta av sidorna när allt är klart. Också killarna kan ställa sig vid spisen när de får den här boken i sin hand. Och för flickorna är det kanske skäl att minnas att riktigt god mat är vägen till mannens hjärta ...

Cecilia har börjat på FSS

(SC) Sedan början på november jobbar Cecilia Blomqvist på FSS centralkansli som sekreterare.

– Min uppgift är framför allt att bistå verksamhetsledaren, men också skiftande kontors- och rutinuppgifter. Det gäller att skicka e-post, att ta kopior och att göra mindre översättningar.

Hur har du kommit igång, hur känns det att jobba bland människor som ser dåligt?

– Jag tycker att jag har kommit bra igång och fått sätta mig in i mina uppgifter. Det är egentligen inget särskilt att jobba med synskadade. Kanske man måste tänka litet mer på att inte lämna saker på ställen där de inte tidigare varit, att inte möblera om utan att berätta om det och annat sånt.

Jobbet tar en stor del av vår tid, men vilka är dina fritidsintressen?

– Dans och konditionsboxning är nå-

got jag håller på med regelbundet. Jag läser också ganska mycket, skönlitteratur främst.

Cecilia Blomqvist, 27, är hemma från Ekenäs och håller på med att lägga sista handen vid sin pro gradu-avhandling i tyska vid Åbo Akademi men är nu bosatt i Helsingfors.

Cecilia Blomqvist tycker hon har kommit bra igång. – Foto SC

Välbesökt hjälpmedelsmässa i Tammerfors

Bjarne Sandberg

Svenska Synskadade i Västnyland r.f. ordnade ett besök den 21 oktober till hjälpmedelsmässan i Tammerfors för sina medlemmar. Fredag morgon antrade det glada gänget Grönbergs minibuss. Trots det regniga höstvädret var humöret på topp. Diskussionerna var livliga och nämns kan att damerna var i majoritet. Undertecknad var oartig och avvek från gruppens samtalsämnen och inledde en dialog med chaffisen. Vi hade nämligen gemensamma intressen, som gäller allt inom motorvärlden.

Efter drygt tre timmars körning, 275 km nordlig kurs, fräste vi in på den vältilltagna parkeringen vid Birkahallen i Birkaland. Vi fick söka en god stund innan vi lyckades

hitta en parkeringsplats. Gungärd, som var dagens värdinna, hade stigit tidigt upp den morgonen och kokat kaffe samt lagat smörgåsar, som vi sedan njöt av i fulla drag innan vi i samlad tropp tågade in i hallen.

Väl innanför dörrarna till den jättestora hallen och bland massor av människor bestämde vi oss sedan för var vi skulle samlas igen efter cirka två timmar.

Synskadades Centralförbund var den första utställaren som fick besök av oss. Personligen har jag alltid varit intresserad av teknik och i dagens värld är utbudet av tekniska hjälpmedel rätt så omfattande. Det som just nu är aktuellt är väl mobiltelefon med

Centralförbundets mäsständer fick besök av västnylänningar. – Foto SCF

talsyntes och GPS-navigering. Vidare kan nämnas en talande blodtrycksmätare, som också var en intressant nyhet. När vi var färdiga med visiten i synskademontern och dessutom hade samlat på oss en hel massa broschyrer var det dags att vandra vidare.

Sedan strövade gruppen omkring på måfå och då hörde jag bland annat en spontan röst ur folkmängden: "Oj då, här vankas till och med nya bröst!". Ja, utbudet på grejer var alltså enormt och nämnas kan till exempel att rollatorn Sigurd har utkommit med en ny modell, som väckte stort intresse.

Så småningom började vi orientera oss tillbaka till vår överenskomna träffpunkt eftersom två timmar var till ända. Chauffören var redan på plats. Han hade bekantat sig med det senaste vad gäller invabilar och lyftan-

ordningar för rullstolar. Nu skyndade vi oss snabbt till bussen och med högsta tillåtna hastighet åkte vi till den restaurang där vi skulle bli bespisade. Vi var hungriga.

Efter en välsmakande à la carte-meny var det dags att ställa in GPS:en till Västnyland. Det som kanske gjorde de djupaste intrycken på oss var nog alla dessa barn och ungdomar, som med störningar i motoriken ändå hankade sig fram med olika slags hjälpmedel. För det mesta är man ju fokuserad kring sitt eget handikapp och därför är det nyttigt att konkret uppleva andra medmänniskors besvärligheter. Hemresan förlöpte bra och alla var nöjda att komma hem och pusta ut efter dagens upplevelser. Samtliga i sällskapet tyckte att dagen hade varit givande.

Sigrún blev magister

(SC) FSS medlem och styrelseledamot Sigrún Bessadóttir har avlagt filosofie magisterexamen i höst.

Sigrún har studerat nordisk filologi och finska vid Helsingfors universitet sedan 2000. Hennes pro gradu-arbete handlar om översättning från svenska till isländska utgående från en fallstudie.

Sigrún är glad över att studierna löpt bra bl a för att det funnits flera synskadade på samma institution. Ibland har hon tvingats vänta väl länge på inläst studiematerial. Men många problem har blivit snabbt avhjälpna av att Sigrún själv har föreslagit lösningar som passar henne.

Sigrún Bessadóttir, 28, är inflyttad från Island och jobbar för närvarande som sekreterare vid Islands ambassad i Helsingfors.

Filosofie magister Sigrún Bessadóttir är anställd vid Islands ambassad. – Foto SC

Gunilla tackar och ser framåt

Ett stort tack till alla er som stöder valet av mej till ordförande för vårt förbund. Tack också till er som inte är så övertygade om att valet föll på rätt person. Jag har den uppfattningen att allas åsikter behövs för det fortsatta arbetet för att FSS skall bli ännu bättre på att uppfylla det som står i våra stadgar. I stadgarna står det att FSS verkar som en kontakt- och intresseorganisation och som serviceproducent för landets svenskspråkiga synskadade samt som centralorganisation för distriktsföreningarna.

Jag ser fram emot det utvidgade planeringsrådet i början av mars nästa år. Då kommer alla ledamöter från styrelserna i alla distriktsföreningar och förbundsstyrelsen samman för att planera hur FSS framtid skall se ut. Vi har två dagar på oss. Programmet för dagarna är så uppbyggt att

alla styrelsemedlemmar som tar chansen att komma med kommer att ha möjlighet att framföra sin uppfattning om vad FSS borde vara och göra. Jag är säker på att vi kommer att åka hem med samlad energi i bagaget.

Just nu skall vi alla och en var ta tillfället i akt och njuta av det som adventstiden och julen kan ha i beredskap för oss. Jag önskar alla medlemmar, hela vår personal, alla som på olika sätt arbetar för oss eller på annat sätt stöder oss och vår verksamhet samt alla andra läsare en riktigt God Jul samt positiva förväntningar inför det nya året!

Gunilla Löfman
Tfn 0400 950446, e-post gunilla.lofman@pp.inet.fi

– Allas åsikter behövs för det fortsatta arbetet, tycker Gunilla Löfman. – Foto SC

ETT SOMMARMINNE

En morgonpromenad i juni

Rut Ekström

Klockan halv sju på morgonen gick jag ut för att rasta min ledarhund storpuveln Massimo. Vi skulle åka bort vid niosnåret, så vi tog promenaden tidigare än vanligt.

Solen hade redan gått upp när vi gick ut. Massimo behövde inte selen i dag, för det var så liten trafik och han måste få rasta av sig.

Luften var frisk och fräsch och doften från kaprifolen och andra doftande växter spred sig runt över hela tomten. Fåglarna hade redan vaknat. Det hördes både koltrast, bofink och svartvit flugsnappare, men ... Vad var det? Jovisst, inget tvivel. Göken och ganska nära. Hela vägen ner mot havet gol han så mycket han orkade. Ovanför fältet på andra sidan vägen drillade lärkorna för full näbb. Vad vackert det var! Efter en bit på vägen hörde jag ringduvan, som stämde in med göken. Tänk alla dessa fåglar!

Ingen trafik på vägen såhär tidigt på morgonen. Bara fåglarna och så småningom kom vi så nära havet så att vi hörde dyningarna från dagen innan då det hade varit hård blåst. Stenarna rullade fram och tillbaka under vattenytan. Nu hade vi kommit så nära så nu hörde vi sjöfåglarna, som en efter en stämde in i en underbar sjöfågelorkester. En och annan gulspurv och lövsångare kunde heller inte hålla tyst, utan stämde in med

sina nummer. Fortfarande gol göken och kuttrade ringduvor. Nu stämde också sävsångaren in och fyllde på i konserten.

Det var nu dags att vända hemåt. Vi mötte den första bilen, som hade en släpkärra efter sig. Kanske någon som skulle ner till hamnen med en båt. Sjöfågelkonserten blev alltmera avlägsen, men ännu kunde man tydligt höra storspovens drillande. Tofsviporna har så småningom tystnat, för de kommer så tidigt på våren och han säkert fått sina ungar. Trädgårdssångaren var nu i full fart med sitt tjattrade.

Vi kom så småningom fram till vår infart och just då hördes enkelbeckasinens gnidande med sina vingpennor. När vi nådde vår dörr så hälsade skatan oss välkommen hem. Den har i år tagit en av våra granar i besittning och det har ibland varit krax och pip. Ja det har varit heltidsjobb att få mat åt hungliga skatungar..

Vi bor i Haverdal 15 km norr om Halmstad. Den här morgonen kommer att bli ett av mina finaste sommarminnen från 2005. Även om man inte har sin syn, kan man njuta av allt det goda i naturen: dofterna, alla fåglar och bara känslan att få gå där och njuta och känna vad underbart det är att få vara till.

MEDDELANDEN FRÅN DISTRIKTEN

Norra Österbottens svenska synskadade

Ungdomsgruppen samlas onsdagen 7 december kl 18 på Fjärdens Kaffestuga i Oravais till en myskväll med trevlig samvaro och god mat.

Taltidningarna JT:s och ÖB:s medarbetare inbjuds till en **gemenskapskväll** med julfestprogram och julgröt onsdagen 14 december kl 18 på verksamhetscentret Fyren, Otto Malmmsgatan 9 A 21 i Jakobstad.

Julfesten hålls lördagen 17 december kl 14 på Uffes Mat och café i Purmo. Stående julfestbord och traditionellt julprogram. Transport ordnas från Karleby via Larsmo, Jakobstad och Esse. Priset för julmiddagen är 20 euro för synskadade och ledsagare, övriga betalar 26,50 euro. Anmälningar görs till Fyren tfn 7234 880 eller 050 3795 658.

Kansliet är stängt mellan jul och nyår.

Vi inleder det nya verksamhetsåret med **föreningsträff** tisdagen 10 januari kl 18.30 på Fyren. Fredrik Björkskog berättar om händelserna kring John Grafton.

Mera info om evenemangen på Medlemsbandet eller från Fyren. – NÖSS styrelse

Vasa svenska synskadade

I år firar vi **julfest** på Vallonia i Smedsby lördagen den 17 december kl 17. Det blir julmiddag och trevligt program. Alla tar en julklapp med till värdet 3 euro. Taxibuss går från Lyktan kl 16.20. Allt till subventionerat pris 15 euro per medlem. Anmälningar till

Marléne på kansliet tfn 3170 654. Syd-Österbottningarna anmäler sig till Iris tfn 2241942 och Oravais- och Vöråborna till Bertel tfn 3850 238. Oravaistaxin går via Vörå. – Alla anmälningar **senast** 1.12.2005.

Ålands synskadade

Lördagen den 10 december kl 12–15 hålls traditionell **julbasar** på Ålands synskadades lokal Ankaret i Strandnäs, Mariehamn. På de välfyllda borden finns bl a fisk, bakverk, äppel, ljus, borstar och annat hantverk. Dessutom lotteri och café. Välkomna!

Fredagen den 16 december kl 17 välkomnas medlemmarna i Ålands synskadade till **julfest** på Ankaret. Det bjuds på vällagad julmat, besök av både Ålands lucia och jultomten och givetvis julsånger. Frivillig julklapp värd 5,- för jultomtens säck kan medtas. Anmälningar tas emot senast 10.12. av Ann-Mari tfn 38 824.

Åbolands synskadade

håller **julfest** lördagen den 17 december kl 15 på pensionärernas servicehus, Klockringaregatan 4, i Pargas. Sedvanligt program, bl a julbön, Lucia, underhållning, julgröt, kaffe med jultårta, lotteri och insamling för vårt fadderbarn Ann. Anmälningar till Harriet, tfn 4584665 eller Marita, tfn 2315135, senast den 12 december. Alla gamla och nya medlemmar hjärtligt välkomna! – Styrelsen

Januari månads **medlemsträff** hålls lördagen den 21 januari kl 14 på verksamhetscentret Sydvästen, Eriksgatan 5 A 9, i Åbo. Program och kaffeservering. Pargasborna anmäler sig till Harriet, tfn 4584665, senast

MEDDELANDEN FRÅN DISTRIKTEN

den 16 januari. Alla gamla och nya medlemmar hjärtligt välkomna! – Styrelsen

Svenska synskadade i Västnyland

irar årets **julfest** söndagen den 11 december kl 16 i Odd Fellow-hemmet Midgård i Karis. Vi får njuta av julbetonade programslag och hemmatillredd julmat. I det subventionerade priset 10 euro ingår maten, förutom matdryckerna, samt busstransporten som ordnas både från Täkter och från Hangö. Bussens tidtabell får Du då Du anmäler Dej till Bjarne, tfn 019-2481161, eller till Birgitta, tfn 019-231 118 senast den 5 december. Hjärtligt välkommen!

Den första **månadsträffen** år 2006 infaller lördagen den 14 januari kl 13 på Lyan i Ekenäs. Då bjuder vi på kaffe med dopp och program. Transport ordnas. Anmäl Dej till Bjarne eller till Birgitta senast den 12 januari. Välkommen! – Styrelsen

Svenska synskadade i mellersta Nyland

Måndagsträffarna: 5.12. ingen träff eftersom det är självständighetsdag nästa dag; 12.12. avslutar vi höstens måndagar med att Arcadas studerande informerar oss om hur vi sköter om vår nacke och rygg. Det bjuds också på juliga bakverk. Måndagsträffen hålls kl 13 på Tian, Fredriksgatan 35 B 10. Måndagen 19.12. är kansliet öppet till klockan 14, sedan julstängt till den 9 januari då måndagsträffarna inleds igen som vanligt.

Föreningens **julfest** hålls den 10.12. på

Tian med början kl. 14. Alla hjärtligt välkomna att äta julgröt och umgås med vänner och bekanta. Anmäl dig gärna så vi vet hur mycket gröt vi skall koka.

Vi går på **teater** 31.1, på SPIN på Svenska teatern klockan 19.00. Ring och beställ din biljett av Jessika på Tian senast den 16.1.

Svenska synskadade i Östnyland

håller sin **julfest** onsdagen den 14 december klockan 17 i Café Hanna-Maria på Melangatan i Borgå. Vi äter julmat och får besök av Borgålucian. Bo Träskelin sköter om musiken. Priset är 10 euro, men så samlar vi också in en slant för en julklapp till vårt fadderbarn i Estland. Anmälningar senast den 7 december till Alfons 532653, Marita 5244092 eller Stina 582514. Välkomna!

Januariträffen håller vi lördagen den 21 januari klockan 13 i Kajutan vid Ågatan 33 i Borgå.

MEDDELANDEN

FSS kansli håller julstängt

FSS centralkansli vid Nylandsgatan 25 håller stängt under veckan mellan jul och nyår.

JULHÄLSNINGAR

Inför julen tänds alla ljusstrålar på Fyren!
Styrelsen för Norra Österbottens Svenska Synskadade
tackar medlemmar och personal både inom NÖSS,
de andra distriktsföreningarna och förbundet FSS
för gott samarbete under det gångna året
och samtidigt tillönskar vi alla
En God jul och Ett Innehålls- och Framgångsrikt Nytt År 2006!

Ann-Sofie och Bodil på Fyren tillönskar alla
En Fridfull Jul och Ett Gott Nytt År!

Vasa svenska synskadade önskar personalen vid
Förbundet Finlands Svenska Synskadade
och alla i distriktsföreningarna
en God Jul och ett Gott Nytt År 2006!

Distriktssekreterare Marléne Ekholm och syntjänsthjälpare
Vuokko Palomaa önskar alla
en Fridfull Jul och ett Gott Nytt År!

Ålands synskadade tackar övriga distriktsföreningar
och de anställda på förbundet
för gott samarbete under året
samt önskar alla en stämningsfull och god jul.

Åbolands synskadade önskar
förbundets medlemsföreningar, alla medlemmar
och förbundets personal
en riktigt God Jul och ett riktigt Gott Nytt År!

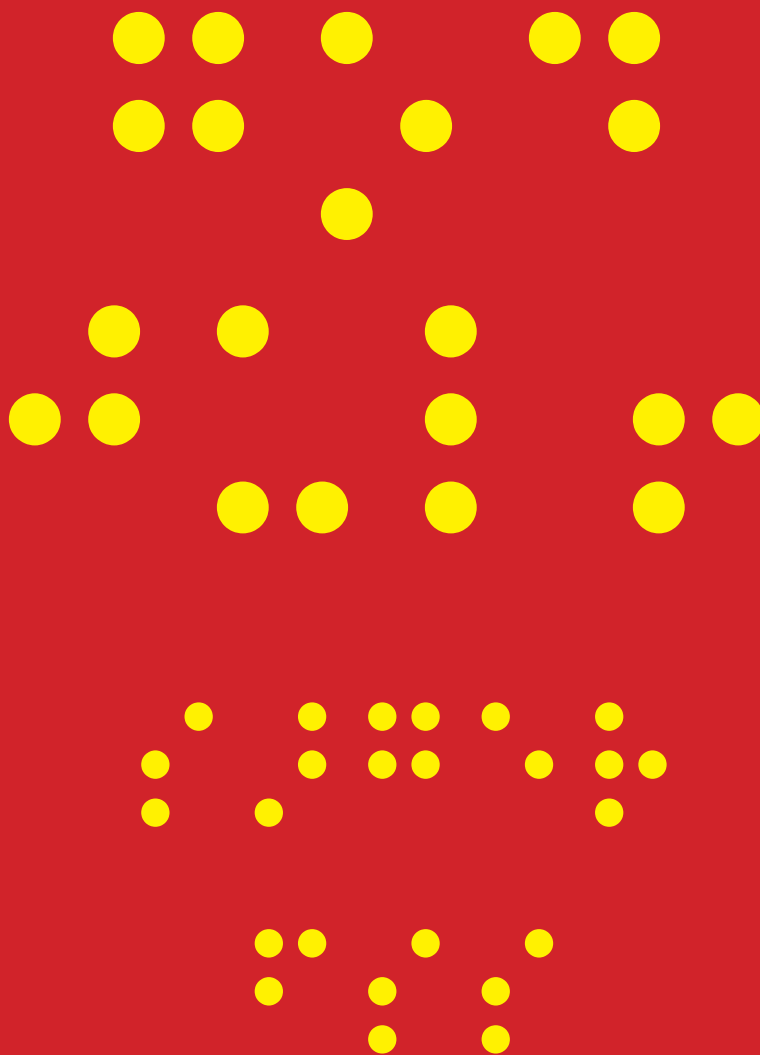
Svenska synskadade i Västnyland önskar
FSS styrelse och personal
samt alla i distriktsföreningarna
en God jul och ett Gott Nytt år!

Styrelsen för Svenska synskadade i Mellersta Nyland
önskar **alla** medlemmar och andra som medverkat i föreningen
en riktigt god och lugn jul och ett gott nytt år.

Svenska synskadade i Östnyland
önskar alla och envar
en trevlig jul och ett gott nytt år!

Styrelsen och personalen vid
Förbundet Finlands Svenska Synskadade
önskar alla synskadade, deras anhöriga och vänner
samt alla samarbetspartner
God Jul och Gott Nytt År 2006!

**God Jul!
säger FSS, Förbundet Finlands Svenska Synskadade,
och önskar också alla ett riktigt Gott Nytt År 2006!**